

«Η διδασκαλία της Φυσικής, χωρίς τους Φυσικούς»

Ανοικτή Επιστολή

Αγαπητοί και αγαπητές,

τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες της συνεχιζόμενης υποβάθμισης του μαθήματος της Φυσικής στα σχολεία μας. Η υποβάθμιση αυτή είναι αποτέλεσμα πολλών κεντρικών και όχι μόνο, επιλογών που τελικά απομακρύνουν τους μαθητές από το μάθημα και τις θετικές επιστήμες γενικότερα.

Η μείωση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος, η κατάργηση μαθημάτων Φυσικής (π.χ. μάθημα Γενικής Παιδείας Γ Λυκείου), τα απαρχαιωμένα σχολικά εγχειρίδια και προγράμματα σπουδών δημιουργούν μια εικόνα που δεν αξίζει για το μάθημα, αλλά και την ίδια την επιστήμη της Φυσικής. Μιας επιστήμης που αποτέλεσε και αποτελεί την αφετηρία μεγάλων επιστημονικών επαναστάσεων και τεχνολογικών εφαρμογών που βελτίωσαν και βελτιώνουν την ζωή μας.

Ο τρόπος διδασκαλίας του μαθήματος στην μέση εκπαίδευση και ειδικότερα ο τρόπος εξέτασης του στις Πανελλήνιες εξετάσεις δημιουργούν μια εντελώς στρεβλή εικόνα, καθιστώντας την Φυσική ένα μάθημα αποκρουστικό για την πλειοψηφία των μαθητών. Έτσι ένα μάθημα εργαστηριακό που θα έπρεπε να διεγείρει την διερευνητική σκέψη των μαθητών, έχει καταλήξει σε ένα μάθημα που η πλειοψηφία των μαθητών δεν κατανοούν και δεν αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα του. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι τα γραπτά κάτω από την βάση τα τελευταία χρόνια στις πανελλήνιες βρίσκονται κοντά στο 50% των συμμετεχόντων.

Πρόσφατα ανακοινώθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ένα πλαίσιο νέων σύγχρονων αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση που εισάγει νέα στοιχεία στην διδασκαλία της Φυσικής, ενδυναμώνοντας την πειραματική της διάσταση. Τα νέα προγράμματα επιδιώκουν ο απόφοιτος του σχολείου να μπορεί να κατανοεί βασικά Φυσικά φαινόμενα και

βέβαια να αντιλαμβάνεται τις στοιχειώδεις διεργασίες που συγκροτούν τον κόσμο γύρω μας.

Αν και η παραπάνω εξέλιξη κρίνεται ως θετική, η πολιτεία μετά από μια δεκαετία χωρίς προσλήψεις εκπαιδευτικού προσωπικού προχώρησε το 2021 σε προσλήψεις μόλις 87 Φυσικών για να καλύψει ανάγκες σε όλη την χώρα και την ίδια στιγμή οι προσλήψεις των άλλων ειδικοτήτων στις φυσικές επιστήμες ήταν 305 Χημικοί, 424 Βιολόγοι και 87 Γεωλόγοι. Να σημειωθεί επίσης ο αριθμός 1106 Μαθηματικών, 1346 Φιλολόγων και 108 Θεολόγων! Σε αντιδιαστολή με τους παραπάνω αριθμούς αξίζει να λάβουμε υπόψη ότι στα τελευταία χρόνια οι αποχωρήσεις Φυσικών λόγω συνταξιοδότησης ήταν μερικές χιλιάδες.

Η παραπάνω επιλογή δημιούργησε φέτος αντικειμενικά προβλήματα στην διδασκαλία της Φυσικής, καθώς οι ώρες διδασκαλίας της Φυσικής καλύφθηκαν από τις υπόλοιπες ειδικότητες Φυσικών Επιστημών (Χημικούς, Βιολόγους, Γεωλόγους) ακόμα και από Μαθηματικούς σε Γυμνάσια. Δηλαδή συνάδελφοι χωρίς σπουδές Φυσικής κλήθηκαν, για να καλύψουν το ωράριο τους, να διδάξουν το μάθημα της Φυσικής με ότι αυτό συνεπάγεται για τους μαθητές μας.

Πριν μερικές εβδομάδες σε πολλούς νομούς της χώρας μας έγιναν τοποθετήσεις των νεοδιοριστων συναδέλφων (μη φυσικών) σε θέσεις με αντικείμενο διδασκαλίας το μάθημα της Φυσικής, αφού κάποιες ειδικότητες δεν έχουν ώρες στο γνωστικό τους αντικείμενο που να επαρκούν για να δικαιολογήσουν την οργανική θέση τους σε μια σχολική μονάδα. Η αδικία που έγινε πριν έναν χρόνο συνεχίζεται, καθώς οι τοποθετήσεις γίνονται με μη επιστημονικά κριτήρια και με μοναδικό γνώμονα να καλυφτούν οι θέσεις και να υπάρχουν καθηγητές στα σχολεία τον Σεπτέμβρη.

Με βάση τα παραπάνω αναρωτιόμαστε πως είναι δυνατόν να εφαρμοστούν τα νέα αναλυτικά προγράμματα τα επόμενα χρόνια, με έμφαση στην πειραματική

διάσταση της επιστήμης μας, από εκπαιδευτικούς που δεν έχουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση από τις σπουδές τους πάνω σε αυτό.

Ο Σύλλογος Φυσικών Κρήτης, που δεν αποτελεί σύλλογο καθηγητών μέσης εκπαίδευσης, αλλά ένα επιστημονικό σωματείο Φυσικών, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου προς κάθε πολίτη που ενδιαφέρεται για την ποιότητα της δημόσιας εκπαίδευσης. Μέσα από αυτή την ανοικτή μας επιστολή θα θέλαμε να καλέσουμε τους συναδέλφους Φυσικούς των ΑΕΙ της χώρας και ειδικά των Τμημάτων Φυσικής να πάρουν θέση για την υποβάθμιση της επιστήμης μας. Οι σημερινοί μαθητές θα είναι αυριανοί φοιτητές και πολίτες της χώρας μας.

Καλούμε με την σειρά μας, για ακόμα μια φορά, την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να ακούσει τους επιστημονικούς φορείς, να μελετήσει τις πραγματικές ανάγκες για μια ποιοτική εκπαίδευση στην χώρα. Η άρτια εφαρμογή των νέων αναλυτικών προγραμμάτων απαιτεί διδακτικό προσωπικό που να είναι κατάλληλα επιστημονικά καταρτισμένο, μείωση του μεγίστου αριθμού των μαθητών ανά τμήμα και αύξηση των ωρών διδασκαλίας με βάση τις πραγματικές ανάγκες κάθε γνωστικού αντικειμένου. Η ποιότητα της παιδείας μας είναι αλληλένδετη με το μέλλον της κοινωνίας μας και οφείλει να αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη προσοχή και όχι με «λογιστικό» τρόπο.

Ηράκλειο, 4 Ιουλίου 2022

Για το Διοικητικό Συμβούλιο Συλλόγου Φυσικών Κρήτης

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Δρ Μιχαήλ Καραδημητρίου

Παναγιώτης Τουμπανιάρης